

Η μάχη για το Σουδάν

του Khalid Mustafa Medani

μετάφραση Λένα Κοκκίνη

Στις 15 Απρίλη του 2023, η συμμαχία μεταξύ του στρατηγού Abdelfatih Burdan του σουδανικού στρατού (Sudanese Armed Forces SAF) και του Muhammad Hamdan Dugalo ("Hemedti") του αρχηγό ενός άλλου τμήματος του στρατού, του Rapid Support Forces (RSF), κατέρρευσε βυθίζοντας τη χώρα σε έναν άνευ προηγουμένου πόλεμο.

Ο πόλεμος ξεκίνησε αρχικά γύρω από την πρωτεύουσα Χαρτούμ, αλλά γρήγορα εξαπλώθηκε και σε άλλα σημεία του Σουδάν, που περιλαμβάνουν το Νταρφούρ, το Πορτ Σουδάν και από το Δεκέμβρη του 2023 και την ειρηνική πολιτεία του Gezira, την κεντρική αγροτική περιοχή της χώρας, στο σημείο που συναντώνται ο μπλε και ο λευκός Νείλος ποταμός.

Η φύση του πολέμου που περιλαμβάνει και τις αγροτικές και τις αστικές περιοχές και η κλιμάκωση του, οδήγησε σε σοβαρή ανθρωπιστική κρίση. Γύρω στα εννέα εκατ. Σουδανοί έφυγαν, το ένα εκατ. έξω από τα σύνορα της χώρας. Το Παρατηρητήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων αναφέρει εθνικές εκκαθαρίσεις στην Χαρτούμ και το Νταρφούρ και την στοχοποίηση χιλιάδων πολιτών και χωριών. Η κρίση συνοδεύεται από ανασφάλεια στην εύρεση τροφής, επηρεάζοντας γύρω στο 60% του πληθυσμού, καθώς οι μάχες εμποδίζουν την αγροτική παραγωγή σε μεγάλο μέρος της χώρας. Το Παγκόσμιο Πρόγραμμα Επισιτισμού (World Food Program) πρόσφατα προειδοποίησε ότι η χώρα αντιμετωπίζει την μεγαλύτερη παγκόσμια κρίση πείνας, στα όρια του λιμού.

Η οικονομική κρίση και οι ρίζες της λαϊκής διαμαρτυρίας

Κατά ένα μεγάλο μέρος ο πόλεμος στο Σουδάν είναι άμεσο αποτέλεσμα της απόλυτης δύναμης και κλιμάκωσης των κοινωνικών, τοπικών και εθνικών διαιρέσεων από την έναρξη της "επανάστασης" το 2018. Ένας από τους κύριους παράγοντες πίσω από τις λαϊκές διαμαρτυρίες που ανέτρεψαν το αυταρχικό καθεστώς του Omar Al Bashir ήταν η απόσχιση του Νότιου Σουδάν στις 9 Ιουλίου του 2011. Μετά από περισσότερο από μία δεκαετία σχετικής οικονομικής ανάπτυξης, η απόσχιση του Ν.Σουδάν έκοψε

τα περισσότερα έσοδα από το πετρέλαιο, αφού τα 2/3 των πετρελαϊκών πηγών του Σουδάν είναι στο Νότο, οδηγώντας στο βάθεμα της οικονομικής κρίσης. Ανάμεσα στο 2000 και το 2009, το πετρέλαιο αναλογούσε στο 86% των εσόδων από τις εξαγωγές. Η απόσχιση του Νότου οδήγησε στην απώλεια του 75% των πετρελαϊκών εσόδων του Χαρτούμ.

Η απουσία των πετρελαϊκών εσόδων διέβρωσε την υποστήριξη των δικτύων του πρώην καθεστώτος, δυναμώνοντας τις αντιπαλότητες ανάμεσα στην ηγεσία του κυβερνώντος κόμματος του Εθνικού Κογκρέσου του Al Bashir. Επίσης εκτράχυνε τις κοινωνικές και οικονομικές αδικίες σε ένα μεγάλο φάσμα της σουδανέζικης κοινωνίας, τόσο στις αστικές όσο και στις αγροτικές περιοχές, βάζοντας το υπόβαθρο για την λαϊκή εξέγερση τον Δεκέμβρη του 2018.

Οι διαμαρτυρίες ξεκίνησαν από την εργατική πόλη Atbara στην πολιτεία του ποταμού Νείλου, περίπου 200 μίλια βόρεια του Χαρτούμ, καθοδηγούμενη από μαθητές γυμνασίων, που γρήγορα ενώθηκαν με χιλιάδες κατοίκους της πόλης.

Η αρχική σπίθα ήταν ο τριπλασιασμός της τιμής του ψωμιού. Αλλά στις περιφέρειες όπου ξεκίνησε η εξέγερση, οι οικονομικές αδικίες είχαν προηγηθεί της απώλειας των κρατικών εσόδων από το πετρέλαιο. Κατά την περίοδο της πετρελαϊκής οικονομικής άνθησης, παρόλο που η επίσημη οικονομία του Σουδάν εξαπλωνόταν, τα οφέλη ήταν μοιρασμένα άνισα. Η κατανομή των υπηρεσιών, η απασχόληση και τα έργα υποδομής παρέμειναν συγκεντρωμένα στην πολιτεία του Χαρτούμ και ήταν σχεδιασμένα να ξεγελούν τις αστικές εκλογικές περιφέρειες. Όπως σημείωσε μια μελέτη, κατά τη διάρκεια δύο δεκαετιών πριν από την επανάσταση, περίπου πέντε μεγάλα έργα στο κεντρικό τρίγωνο του βορρά, αναλογούσαν στο 60% των κεφαλαίων ανάπτυξης.

Κατά την διάρκεια της πετρελαϊκής οικονομικής άνθησης, παρόλο που η επίσημη οικονομία του Σουδάν αναπτυσσόταν, τα οφέλη ήταν άνισα μοιρασμένα. Καθώς από το 2009 (μια δεκαετία πριν την εξέγερση) η επίπτωση της φτώχειας στον αγροτικό πληθυσμό ήταν 58%, συγκρινόμενο με το 26% στον αστικό πληθυσμό. Επιπλέον οι αριθμοί της περιόδου δείχνουν ότι τα επίπεδα φτώχειας ήταν πολύ υψηλότερα στο Νταρφούρ και στα ανατολικά, παρά στο Χαρτούμ και τις κεντρικές πολιτείες. Η ανισότητα στις περιοχές και ανάμεσα στο κέντρο και τις περιφέρειες της χώρας εξηγούν μερικώς γιατί οι αρχικές διαμαρτυρίες που οδήγησαν στην λαϊκή εξέγερση το 2018, ξέσπασαν για πρώτη φορά στην ιστορία του

Σουδάν στην περιφέρεια της χώρας, παρά στην πρωτεύουσα.

Σε ελάχιστες μέρες, όμως, αντικυβερνητικές διαδηλώσεις εξαπλώθηκαν σε ένα ευρύ φάσμα από μικρές και μεγάλες πόλεις σε ολόκληρη την βόρεια περιοχή και στην πρωτεύουσα, το Χαρτούμ. Οι διαδηλωτές φώναζαν συνθήματα όπως το πολύ γνωστό στις αραβικές εξεγέρσεις: *al-sha'ab yurid isqat al-Nizam*, "ο λαός θέλει να πέσει το καθεστώς"

Νέα δίκτυα λαϊκής κινητοποίησης

Ακολουθώντας τις πόλεις της περιφέρειας, οι διαδηλώσεις ξεκίνησαν στο Χαρτούμ σαν διαμαρτυρίες ενάντια σε μια βαθιά οικονομική κρίση, συνδεδεμένες με την αύξηση του ψωμιού και των καυσίμων και με μια σοβαρή κρίση ρευστότητας. Αλλά τα αιτήματα τους γρήγορα εξελίχτηκαν σε κάλεσμα για να διώξουν τον Al Bashir. Στο διάστημα πριν την επανάσταση, οι νεαροί ηγέτες συνδέθηκαν με τα συνδικάτα των γιατρών, φαρμακοποιών, δικηγόρων και καθηγητών μέσης εκπαίδευσης. Η Σουδανική Επαγγελματική Ένωση (SPA), ένα δίκτυο από παράλληλα (ή ανεπίσημα) συνδικάτα εμπορίου και επαγγελματικά αποτελούμενα από γιατρούς, μηχανικούς, δικηγόρους κ.α. πήραν την ηγεσία στην οργάνωση και τον προγραμματισμό των διαμαρτυριών. Στα τέλη του Δεκέμβρη του 2018 κάλεσαν σε πορεία στην βουλή στο Χαρτούμ, ζητώντας από την κυβέρνηση αύξηση στους μισθούς των δημοσίων υπαλλήλων και νομιμοποίηση των ανεπίσημων συνδικάτων. Μετά από χρήση βίας από τις δυνάμεις ασφάλειας ενάντια σε ειρηνικούς διαδηλωτές, τα αιτήματα τους κλιμακώθηκαν σε κάλεσμα για την απομάκρυνση του κυβερνώντος κόμματος Εθνικού Κογκρέσου (NCP), την δομική μετατροπή της διακυβέρνησης στο Σουδάν και στη μετάβαση στην δημοκρατία.

Τα αιτήματα τους ηχούσαν αυτά των προηγούμενων λαϊκών διαμαρτυριών, που περιλαμβάνουν αυτές του 2011, του 2012 και του 2013. Αλλά οι διαμαρτυρίες το 2018-19 ήταν χωρίς προηγούμενο, όσον αφορά το γεωγραφικό τους μήκος και εύρος. Επίσης ακολούθησαν μια αξιοσημείωτη, καινούργια, νεωτεριστική και συνεχή διαδικασία. Οι διαδηλωτές έμαθαν από τα λάθη των προηγούμενων διαμαρτυριών, οι οποίες ήταν πολύ κεντριοποιημένες, περισσότερο περιορισμένες στη μέση σουδανέζικη τάξη και με έλλειψη στρατηγικής για να αντιμετωπίσουν τις απανταχού παρούσες δυνάμεις ασφαλείας.

Καθοδηγούμενες από το SPA και οργανωμένες στο δρόμο από νεολαιίστικες επιτροπές αντίστασης στις γειτονιές (NRC), οι διαδηλώσεις ήταν συντονισμένες, προγραμματισμένες και

ουσιαστικά σχεδιασμένες να δίνουν έμφαση στην βιωσιμότητα παρά στους σκέτους αριθμούς. Οι διαμαρτυρίες ήταν επίσης εξαπλωμένες μέσα στην μεσαία τάξη, εργατική τάξη και φτωχογειτονιές και υπήρχε συντονισμός με διαδηλωτές από περιοχές απομακρυσμένες από το Χαρτούμ, περιλαμβάνοντας τις πολιτείες της Ερυθράς Θάλασσας, στην ανατολή και στο Νταρφούρ, στην μακρινή δύση της χώρας.

Πέρα από την τοπική κλίμακα, οι διαδηλωτές ξεχώριζαν επίσης από άνευ προηγουμένου επίπεδα αλληλεγγύης μέσα στις ταξικές και εθνικές γραμμές. Νεαροί ακτιβιστές και μέλη επαγγελματικών ενώσεων, όχι μόνο προκάλεσαν την πολιτική συζήτηση του ισλαμικού κράτους αλλά έπαιξαν κι έναν σημαντικό ρόλο στο να πετύχουν διαταξικές συμμαχίες στο περιεχόμενο αυτών των διαδηλώσεων. Τα συνθήματα που χρησιμοποιούσαν σχεδιάστηκαν για να αντηχήσουν και να κινητοποιήσουν την υποστήριξη πέρα από εθνικές, φυλετικές και τοπικές διαιρέσεις.

Κατά την διάρκεια των εξαμήνων διαμαρτυριών, απεργίες, στάσεις εργασίας και καθιστικές διαμαρτυρίες διοργανώθηκαν, όχι μόνο στις φοιτητικές εστίες και τα σχολεία, αλλά και ανάμεσα στους εργαζομένους στον ιδιωτικό και τον δημόσιο τομέα. Ανάμεσα στα πιο σημαντικά παραδείγματα ήταν οι απεργίες των εργατών του Port Sudan (λιμάνι) στην Ερυθρά Θάλασσα, απαιτώντας την ακύρωση της πώλησης του νότιου λιμανιού μια ξένη εταιρεία και αρκετές στάσεις εργασίας και διαμαρτυρίες από τους εργαζόμενους των πιο σημαντικών τραπεζών, παρόχων τηλεπικοινωνιών και άλλων ιδιωτικών εταιρειών.

Ενώ πολλοί επικεντρώθηκαν σωστά στον κεντρικό ρόλο των διαδηλωτών στον δρόμο, οι επιτροπές και το SPA, τα σουδανέζικα κόμματα της αντιπολίτευσης έπαιξαν επίσης ρόλο: όχι μόνο οργανώνοντας διαμαρτυρίες, αλλά και παρέχοντας θεωρητική υποστήριξη στα αιτήματα των διαμαρτυριών. Τα πολιτικά κόμματα καθοδήγησαν τον σχεδιασμό της “Διακήρυξης της Ελευθερίας και Αλλαγής” τον Ιανουάριο του 2019, στο αποκορύφωμα των διαμαρτυριών. Μαζί με το SPA οι συνασπισμοί των πιο σημαντικών πολιτικών του Σουδάν, πιο σημαντικές οι Εθνικές Δυνάμεις Συναίνεσης και η Φωνή του Σουδάν (Nida Al-Sudan), οδήγησαν στον σχηματισμό ενός ευρέως δικτύου αντιπολίτευσης, το οποίο ενώθηκε κάτω από την σημαία των Δυνάμεων Ελευθερίας και Αλλαγής (FFC). Το FFC ήταν πρωταρχικό υπεύθυνο για τον συντονισμό ανάμεσα στις κοινωνικές τάξεις, συμπεριλαμβάνοντας εκείνους που δουλεύουν στον ανεπίσημο τομέα..

Στην πραγματικότητα το FFC έκανε να ενδιαφερθούν, όχι μόνο νεολαιίστικες ενώσεις της μεσαίας τάξης, αλλά και ομάδες, ανεπίσημα οργανωμένες επιτροπές αντίστασης στις γειτονιές – κάποιες από τις οποίες αντιπροσώπευαν τις φτωχότερες αστικές περιοχές. Αυτές οι NRC είχαν τις ρίζες τους στην αστική ανυπακοή ενάντια στον Al-Bashir και χρησίμευσαν σαν εργάτες – στρατιώτες των διαδηλώσεων. Πήραν την ηγεσία στο να ανακατευθύνουν τους διαδηλωτές μακριά από τις Δυνάμεις Ασφαλείας κι έπαιξαν κεντρικό ρόλο. Κράτησαν τις διαμαρτυρίες παρά τη βαναυσότητα των Δυνάμεων Ασφαλείας και των παραστρατιωτικών που προσπάθησαν να καταστείλουν την εξέγερση. Η σχετική δύναμη και η αρχική νομιμότητα των κύριων αντιπολιτευτικών κομμάτων και ο συντονισμός τους με τους διαδηλωτές στο δρόμο και τις ανεπίσημες ενώσεις έπαιξαν τον κυριότερο ρόλο στο να κρατάνε τις διαμαρτυρίες που έδιωξαν το Al-Bashir. Ακολουθώντας την επανάσταση, οι επιτροπές αντίστασης θα αναλάμβαναν έναν πιο άμεσο πολιτικό ρόλο, δουλεύοντας για να κτίσουν την συναίνεση του απλού λαού γύρω από ένα σχέδιο με μια νόμιμη και με λαϊκή βάση μετάβαση σε δημοκρατία των πολιτών, σε συμφωνία με τους στόχους της επανάστασης.

Αντεπαναστατική βία

Μετά την πτώση του Omar Al-Bashir τον Απρίλη του 2019, όμως, το Σουδάν παρέμεινε ένα απόλυτα υβριδικό, αυταρχικό καθεστώς. Αρχικά ο Al-Bashir αντικαταστάθηκε από μια στρατιωτική χούντα στην μορφή του Μεταβατικού Στρατιωτικού Συμβουλίου (TMC). Στο TMC ηγούνταν ο στρατηγός Burham του σουδανέζικου στρατού (SAF) και ο αναπληρωτής αρχηγός ήταν ο Dagalo, ο διοικητής του RFS. Σε απάντηση στην ανάληψη της εξουσίας από τον στρατό, οι διαμαρτυρίες συνεχίστηκαν απαιτώντας τη μετάβαση στην πολιτική εξουσία.

Στις 3 Ιουνίου 2019, οι δυνάμεις ασφαλείας του TMC, που περιλάμβαναν την RFS πολιτοφυλακή, διέλυσαν βίαια μία καθιστική διαμαρτυρία, σκοτώνοντας εκατοντάδες και τραυματίζοντας χιλιάδες. Το γεγονός αυτό έγινε γνωστό ως η Σφαγή του Χαρτούμ.

Η πολιτική ηγεσία που αντιπροσωπευόταν από το FFC, τελικά συμφώνησε με τον στρατό τον Ιούλιο. Μέχρι τον Αύγουστο του 2019 τα κόμματα είχαν υπογράψει μια προσχηματική συμφωνίας μοιράσματος της εξουσίας στην μορφή ενός συνταγματικού καταστατικού χάρτη και το FFC τοποθέτησε τον Abdalla Hamdok

για πρωθυπουργό. Αυτό το καταστατικό τροποποιήθηκε με την συμφωνία Juba του 2020 που υπογράφηκε ανάμεσα στην μεταβατική κυβέρνηση και αρκετές αντιπολιτευτικές ομάδες.

Η μεταβατική κυβέρνηση, όμως, δεν εγκαθίδρυσε ποτέ ένα ξεκάθαρο διαχωρισμό των τομέων. Πλέον του καταστατικού, ο στρατός διατήρησε το δικαίωμα να απορρίπτει οποιαδήποτε θέματα που έθεται οι πολιτικοί ηγέτες στον συνασπισμό.

Επιπλέον είχαν αμνηστία από την έρευνα των προηγούμενων εγκλημάτων (που περιλάμβανε και τη Σφαγή του Χαρτούμ), είχαν δικαίωμα βέτο ενάντια στον διορισμό κρατικών λειτουργών, όπως του Προέδρου του Ανωτάτου Δικαστηρίου και του Γενικού Εισαγγελέα.

Η μεταναστική κυβέρνηση έτσι λειτουργούσε με μια σημαντική ανισορροπία ανάμεσα στην εξουσία του στρατού και της πολιτικής ηγεσίας.

Από την πλευρά τους, οι επιτροπές αντίστασης στις γειτονιές και το γενικό κίνημα διαμαρτυρίας συνέχισαν (και το κάνουν ακόμα και τώρα) να πιέζουν για πέντε βασικές προτεραιότητες. Η πρώτη είναι η μετάβαση σε πολιτικό καθεστώς, που βασίζεται στην απόρριψη άλλης συνεργασίας με στρατιωτικούς (σκιαγραφημένο από τα “Τρία Όχι” – όχι διαπραγματεύσεις, όχι συνεργασία, όχι νομιμότητα για τον στρατό). Δεύτερον καλούν για τον επανασχηματισμό της Συμφωνίας Juba, έτσι ώστε να την κάνουν πιο συμπεριλιπτική απο αυτούς που έχουν υποστεί άμεσα τον αντίκτυπο του πολέμου του απλού λαού. Τρίτον απαιτούν συζητήσεις για συνταγματικές μεταρρυθμίσεις, για να προετοιμάσουν ένα καταστατικό συνέδριο που θα λάβει υπ’ όψιν τις δομικές και εθνικές ανισότητες του παρελθόντος και θα προβλέπει απόλυτα ελεύθερες και δίκαιες εκλογές. Τέταρτον θέλουν ανάληψη ευθυνών των κρατικών λειτουργών που συμμετείχαν στη βία ενάντια στους πολίτες, που περιλαμβάνει την Σφαγή του Χαρτούμ. Και τελικά θέλουν την γρήγορη εγκαθίδρυση ενός νομοθετικού συμβουλίου, ακολουθούμενο από τερματισμό των εχθροπραξιών.

Ανάμεσα σε αυτό το δίκτυο των οργανώσεων υπάρχουν ομάδες που είχαν υποστηρίξει με όλες τους τις δυνάμεις την πολιτική κυβέρνηση, που περιλαμβάνουν την Ένωση Σουδανών Επαγγελματιών (SPA) και τις δύο κύριες νεολαϊστικές οργανώσεις (Gifirna, Sudan Change Now). Τελικά η αποτυχία του μέρους του Hambok και της πολιτοφυλακής της μεταβατικής κυβέρνησης να ενωμάτσουν τις σημαντικές διεκδικήσεις και τη συμμετοχή των επιτροπών

αντίστασης, υπονόμισαν την πραγματική πρόοδο, όσον αφορά στις λαϊκές διεκδικήσεις για απονομή ευθυνών και δικαιοσύνη. Περιορίσε την λαϊκή βάση και υποστήριξη στην πολιτική ηγεσία. Η καθυστέρηση στην εγκαθίδρυση νομοθετικού συμβουλίου για να προετοιμάσει εκλογές, υπονόμισε επιπλέον την δημοτικότητα και την νομιμοποίηση του Hamdok και των πολιτικών κομμάτων γενικότερα. Η στρατιωτική ηγεσία που ήταν τότε μια δυνατή συνεργασία ανάμεσα στον Burham και τον Dagafo, επιδέξια εκμεταλλεύτηκαν αυτές τις διαιρέσεις, ανοίγοντας τον δρόμο για το πραξικόπημα του Οκτώβρη.

Στις 25 Οκτωβρίου 2021 ο στρατηγός Burham από το SAF και ο διοικητής του SRF Dagafo από κοινού ξεκίνησαν πραξικόπημα ενάντια στον Hamdok. Ακολούθησαν άμεσα επίμονες, εκτεταμένες διαμαρτυρίες που καλούσαν για επιστροφή στην πολιτική διακυβέρνηση. Αυτές οι διαμαρτυρίες καθοδηγούμενες από τις λαϊκές επιτροπές αντίστασης, ανάγκασαν το SAF και το RSF να συμφωνήσουν σε διαπραγματεύσεις με την αντιπολίτευση. Οι διαπραγματεύσεις άνοιξαν το δρόμο για την συμφωνία και αυτό ήταν το έναυσμα σφοδρής αντιπαλότητας μεταξύ του Burham και του Dagafo. Πιο συγκεκριμένα, το SAF και το RSF διαφώνησαν δριμύτατα στο θέμα της συγχώνευσης του τελευταίου στον εθνικό στρατό. Επιπλέον και οι δύο δυνάμεις απέρριψαν τις προσπάθειες να αποποιηθούν τις περιουσίες τους, γεγονός που ήταν από τα βασικά αιτήματα της επανάστασης. Η διαφωνία ανάμεσα στους δύο στρατηγούς για μεταρρύθμιση του τομέα Ασφαλείας και η αμοιβαία φιλοδοξία να κρατήσουν τον έλεγχο πάνω σε τεράστιες περιοχές του πλούτου της χώρας ήταν δύο από τους πιο σημαντικούς παράγοντες που οδήγησαν το Σουδάν στον πόλεμο.

Η προέλευση του RSF

Εάν η αντιπαλότητα μεταξύ των αξιωματικών του σουδανέζικου στρατού, υποστηριζόμενων από τους ισλαμιστές και την πολιτοφυλακή RSF τώρα απειλεί να καταστρέψει το κράτος, είναι η μακριά ιστορία της συνεργασίας που βρίσκεται πίσω από τον παρόντα πόλεμο.

Η εμφάνιση του RSF χρονολογείται από τον πόλεμο του Νταρφούρ των αρχών της δεκαετίας του 2000. Ανταποκρινόμενοι στην ανταρσία που ξεκίνησε στο Νταρφούρ το 2003, το καθεστώς του Bashar έκανε ένα πόλεμο καταστολής εξέγερσης αφήνοντας πίσω καμένη γη που κατέληξε στο θάνατο παραπάνω από 200.000 πολιτών.

Ο πόλεμος διεξαγόταν αρχικά από τους λεγόμενους Janjaweed

militias που είχαν δημιουργηθεί, χρηματοδοτηθεί και ελέγχονταν από το καθεστώς του Χαρτούμ. Ο τωρινός διοικητής του RSF, Dagalo, ο ίδιος υπηρέτησε σαν διοικητής του. Κατά τη διάρκεια αυτών των χρόνων επίσης είχε βάση στο Νταρφούρ, έτσι ώστε ο SAF να μπορεί να συντονίζει τις προσπάθειες καταστολής της εξέγερσης εκ μέρους του Χαρτούμ.

Το 2013, με την αναδιάρθρωση του στρατού του ισλαμικού καθεστώτος, οι Janjaweed μετατράπηκαν στον RSF υπό την ηγεσία του Dagalo. Ανησυχώντας και για την απειλή που έθεταν οι στασιαστές του Νταρφούρ και κύκλοι των διαδηλωτών της Δημοκρατίας στο Χαρτούμ, ο Al-Bashir κατέστησε το RSF σαν ένα στρατό καταστολής εξεγέρσεων, τμήμα του σουδανέζικου στρατού. Επιπλέον παρατάσσοντας την πολιτοφυλακή ενάντια στην λαϊκή εξέγερση και τις λαϊκές διαμαρτυρίες, ένας τρίτος στόχος ήταν να αποδυναμώσουν τον εθνικό στρατό για να προλάβουν οποιεσδήποτε προσπάθειες των μέσων σε βαθμό αξιωματικών να εκδιώξουν το κόμμα του Al Bashir (το καθεστώς του NCP), μέσω ενός στρατιωτικού πραξικοπήματος. Ο Al Bashir έδωσε στον Dagalo το περιβόητο ψευδώνυμο του ("Hemedti") "ο προστάτης μου".

Το 2017 ο κυβερνήτης νομιμοποίησε το RSF μέσω ενός εκτελεστικού διατάγματος, εγκαθιστώντας επίσημα την πολιτοφυλακή σαν ανεξάρτητη δύναμη ασφάλειας η οποία από τότε δρα σαν μια κρατική παραστρατιωτική πολιτοφυλακή.

Μετά την επανάσταση του 2019 ο Burhan επέτρεψε την εξάπλωση του RSF στις κατοικημένες περιοχές του Χαρτούμ, έτσι ώστε να γίνει η πρωτεύουσα το επίκεντρο της βίας με την έναρξη του πολέμου. Είναι η τραγική ειρωνεία της σουδανέζικης ιστορίας ότι το RSF, η φαινομενικά πιστή πολιτοφυλακή του προηγούμενου ισλαμιστικού καθεστώτος NCP, θα έπαιρνε τον Απρίλη του 2023, τα όπλα ενάντια στον πρώην ευεργέτη του. Οι πρωταρχικές αιτίες για να γίνει αυτό ήταν διττές: η επιμονή του στην διοικητική και ελεγκτική αυτονομία και η ανάγκη να πραγματοποιήσει την αυξανόμενη φιλοδοξία του να κερδίσει οικονομική και πολιτική κυριαρχία στην χώρα.

Ένας πόλεμος ενάντια στην "παράνομη" οικονομία

Η εξουσία του σουδανέζικου στρατού, ειδικά ανάμεσα στους υψηλόβαθμους αξιωματικούς, έχει τις ρίζες της στην ίδρυση του σημερινού σουδανέζικου βαθέος κράτους και την σύνδεση της οικιακής οικονομίας με στρατιωτικά συμφέροντα και με θέματα Ασφάλειας.

Μετά από το πραξικόπημα του 1989 που έφερε το ισλαμικό στρατιωτικό καθεστώς του Al-Bashir στην εξουσία, η κυβέρνηση προχώρησε σε μια οικονομική στρατηγική ενδυνάμωσης tamkeen. Αυτή η πολιτική καθιέρωσε την πολιτική και οικονομική ηγεμονία των ισλαμιστών ελίτ που ήταν οργανωμένες γύρω από τον Εθνικό Ισλαμιστικό Μέτωπο (ISF) και αργότερο γύρω από το κόμμα του Εθνικού Κογκρέσου (NCP). Κάτω από μια φαινομενικά νεοφιλελεύθερη πολιτική μεταρρυθμίσεων υπέρ της αγοράς, κρατικές επιχειρήσεις ξεπουλήθηκαν στους συμμάχους του καθεστώτος. Επιχειρηματίες αναγκάστηκαν να παραχωρήσουν μετοχές των επιχειρήσεων στους πιστούς του NCP, ενώ γίνονταν μειώσεις φόρων, ακόμη και απαλλαγή, στις φιλικές προς το καθεστώς επιχειρήσεις. Επιπλέον για να εξαγοράσουν την πίστη στο καθεστώς, το κράτος απομάκρυνε τους αντιπάλους από την κυβέρνηση και την πολιτική. Το ισλαμιστικό καθεστώς απέλυσε χιλιάδες στρατιωτικούς και πολιτικούς υπαλλήλους. Σε ένα μοτίβο που θυμίζει τον παρόντα πόλεμο, οι ισλαμιστές αρχηγοί άρχισαν να μαζεύουν και να μοιράζουν επιλεκτικά αγαθά όπως σιτάρι, αλεύρι και πετρέλαιο. Το πετρέλαιο ειδικά έπαιξε κεντρικό ρόλο στην αντοχή του αυταρχικού ισλαμικού καθεστώτος μέχρι την απόσχιση του νότου το 2011. Το καθεστώς του Al_Bashir με την άνθηση των εσόδων από το πετρέλαιο, τα οποία τάιζαν κατευθείαν τα ταμεία του κράτους, χρησιμοποίησε αυτά τα έσοδα για να δυναμώσει και να εξαπλώσει δίκτυα πατρонаρίσματος σε όλη τη χώρα, διοχετεύοντας κεφάλαια στους πιστούς του καθεστώτος και στις περιφέρειες τους. Αλλά αν η οικονομική πολιτική του tamkeen οδήγησε στην ισλαμική μονοπώληση και του επίσημου και του ανεπίσημου οικονομικού τομέα στο Σουδάν, δυνάμωσε παράλληλα και το ρόλο του στρατού στην οικονομία. Η δημιουργία της Στρατιωτικής Βιομηχανικής Εταιρείας (MIC) στις αρχές της δεκαετίας του 1990 έδωσε τη δυνατότητα στον SAF να ελέγχει δεκάδες εταιρείες που παρήγαγαν στρατιωτικό εξοπλισμό. Οι οικονομικές τους δραστηριότητες αργότερα μεγάλωσαν πέρα από το MIC και περιλάμβαναν ένα εύρος πολιτικών επιχειρήσεων. Είναι ενάντια σε αυτό το υπόβαθρο που η οικονομία έγινε η κεντρική αρένα του πολιτικού ανταγωνισμού, που ακολούθησε την εξέγερση του 2018 – 2019. Κατά τη διάρκεια της μετάβασης που ακολούθησε την επανάσταση δύο ελίτ παρατάξεις αναδύθηκαν στο επίκεντρο. Τα απομεινάρια της ισλαμιστικής συμμαχίας NIF, συνδεδεμένα με μέλη του NCP, που ήταν αρχικά υπεύθυνα για το χτίσιμο του βαθέος κράτους το 1990 και το Μεταβατικό

Στρατιωτικό Συμβούλιο (TMC) αποτελούμενο από ηγέτες του SAF και της RSF πολιτοφυλακής. Ενώ στο παρελθόν οι ισλαμιστές αντιπροσώπευαν μια σχετικά συνεκτική ομάδα, στην μετάβαση αναδείχτηκαν ρωγμές ανάμεσα στους στρατιωτικούς ηγέτες, επικεφαλής του TMC και της αναγεννημένης ισλαμιστικής ομάδας, ασκώντας σημαντικό έλεγχο πάνω στις κρατικές δυνάμεις Ασφαλείας, που περιλάμβανε και την διαβόητη και μαχητική kattayid-al-zil ή “ταξιαρχίες σκιών”. Σε απάντηση το TMC αναλαμβάνει τον έλεγχο σε πολλές επιχειρήσεις ισλαμιστών και περικόπτει την δύναμη των Σουδανικών Μυστικών Υπηρεσιών. Αποξήλωσαν και αρκετές δυνάμεις της πολιτοφυλακής κατάσχοντας περιουσιακά στοιχεία και κλείνοντας τραπεζικούς λογαριασμούς. Σε συνέχεια του πραξικοπήματος 25 Οκτωβρίου 2021 όμως ο Burhan βρέθηκε να απομονώνεται όλο και περισσότερο, χωρίς σημαντικό εκλογικό σώμα ή νομιμοποίηση στην κοινωνία. Γρήγορα έφτιαξε τις σχέσεις του με τους ισλαμιστές, αποκαθιστώντας τους αρχηγούς τους στο κράτος και στο κρατικό σύστημα ασφαλείας και οι δύο τώρα συνασπίστηκαν ενάντια στο RSF.

Οι στρατιωτικοί ηγέτες έχουν κάνει πίσω εξαιτίας των σκληροπυρηνικών ισλαμιστών, και παλεύουν να κρατήσουν και να μεγαλώσουν τον τεράστιο οικονομικό πλούτο και τα πλεονεκτήματα που απολάμβαναν εξαιτίας του μονοπωλίου τους πάνω στο βαθύ κράτος. Ο σκοπός του Burhan επομένως στον τωρινό πόλεμο καθοδηγείται από εταιρείες και επενδύσεις της SAF, καθώς και την ιστορία της και της ισλαμικής χειραγώγησης της ανεπίσημης οικονομίας, η οποία ενδυνάμωσε τον έλεγχο του κράτους. Το γεγονός ότι μαζί προτίθενται να πραγματοποιήσουν αυτό το σκοπό με κάθε στρατιωτικό μέσο που απαιτείται και αδιαφορώντας για το ανθρώπινο κόστος εξηγεί εν μέρει την λογική της βίας σε μαζικό επίπεδο στο συνεχιζόμενο εμφύλιο πόλεμο και, ιδιαίτερα, την στοχοποίηση του αστικού πληθυσμού, το μεγαλύτερο μέρος του οποίου μόχθησε να αποδυναμώσει το βαθύ κράτος. Πραγματικά ένας από τους κύριους στόχους της επανάστασης από όταν ξέσπασε ήταν tafkeek al-nizam wa izalat al-tamkeen (να αποξηλώσουν το καθεστώς και να απομακρύνουν τις πολιτικές της «ενδυνάμωσης»).

Ένας πόλεμος ενάντια στην παραοικονομία

Η εξουσία του σουδανέζικου στρατού, ειδικά ανάμεσα στους υψηλόβαθμους αξιωματικούς, έχει τις ρίζες της στην ίδρυση του σημερινού σουδανέζικου βαθέος κράτους και την σύνδεση της οικιακής οικονομίας με στρατιωτικά συμφέροντα και με θέματα ασφάλειας.

Μετά από το πραξικόπημα του 1989 που έφερε το ισλαμικό στρατιωτικό καθεστώς του Al-Bashir στην εξουσία, η κυβέρνηση προχώρησε σε μια οικονομική στρατηγική ενδυνάμωσης tamkeen. Αυτή η πολιτική καθιέρωσε την πολιτική και οικονομική ηγεμονία των ισλαμιστών ελίτ που ήταν οργανωμένες γύρω από τον Εθνικό Ισλαμιστικό Μέτωπο (ISF) και αργότερα γύρω από το κόμμα του Εθνικού Κογκρέσου (NCP). Κάτω από μια φαινομενικά νεοφιλελεύθερη πολιτική μεταρρυθμίσεων υπέρ της αγοράς, κρατικές επιχειρήσεις ξεπουλήθηκαν στους συμμάχους του καθεστώτος. Επιχειρηματίες αναγκάστηκαν να παραχωρήσουν μετοχές των επιχειρήσεων στους πιστούς του NCP, ενώ γίνονταν μειώσεις φόρων, ακόμη και απαλλαγή, στις φιλικές προς το καθεστώς επιχειρήσεις. Το καθεστώς του Al_Bashir με την άνθηση των εσόδων από το πετρέλαιο, τα οποία τάζαν κατευθείαν τα ταμεία του κράτους, χρησιμοποίησε αυτά τα έσοδα για να δυναμώσει και να εξαπλώσει δίκτυα πατρонаρίσματος σε όλη τη χώρα, διοχετεύοντας κεφάλαια στους πιστούς του καθεστώτος και στις περιφέρειες τους. Αλλά αν η οικονομική πολιτική του tamkeen οδήγησε στην ισλαμική μονοπώληση και του επίσημου και του ανεπίσημου οικονομικού τομέα στο Σουδάν, δυνάμωσε παράλληλα και το ρόλο του στρατού στην οικονομία. Η δημιουργία της Στρατιωτικής Βιομηχανικής Εταιρείας (MIC) στις αρχές της δεκαετίας του 1990 έδωσε τη δυνατότητα στον SAF να ελέγχει δεκάδες εταιρείες που παρήγαγαν στρατιωτικό εξοπλισμό.

Είναι σε αυτό το υπόβαθρο που η οικονομία έγινε η κεντρική αρένα του πολιτικού ανταγωνισμού, που ακολούθησε την εξέγερση του 2018 – 2019. Κατά τη διάρκεια της μετάβασης που ακολούθησε την επανάσταση, δύο ελίτ παρατάξεις αναδύθηκαν στο επίκεντρο. Τα απομεινάρια της ισλαμιστικής συμμαχίας NIF, συνδεδεμένα με μέλη του NCP, που ήταν αρχικά υπεύθυνα για το χτίσιμο του βαθέος κράτους το 1990 και το Μεταβατικό Στρατιωτικό Συμβούλιο (TMC) αποτελούμενο από ηγέτες του SAF και της RSF πολιτοφυλακής. Ενώ στο παρελθόν οι ισλαμιστές αντιπροσώπευαν μια σχετικά συνεκτική ομάδα, στην μετάβαση αναδείχτηκαν ρωγμές ανάμεσα στους στρατιωτικούς ηγέτες, επικεφαλής του TMC και της αναγεννημένης ισλαμιστικής ομάδας, ασκώντας σημαντικό έλεγχο πάνω στις κρατικές δυνάμεις ασφαλείας, που περιλάμβανε και την διαβόητη και μαχητική kattayid-al-zil ή “ταξιαρχίες σκιών”. Σε απάντηση το TMC αναλαμβάνει τον έλεγχο σε πολλές επιχειρήσεις ισλαμιστών και περικλύπτει την δύναμη των Σουδανικών Μυστικών Υπηρεσιών.

Σε συνέχεια του πραξικοπήματος της 25 Οκτωβρίου 2021, όμως, ο Burhan βρέθηκε να απομονώνεται όλο και περισσότερο. Γρήγορα έφτιαξε τις σχέσεις του με τους ισλαμιστές, αποκαθιστώντας τους αρχηγούς τους στο κράτος και στο κρατικό σύστημα ασφαλείας και οι δύο τώρα συνασπίστηκαν ενάντια στο RSF.

Από το πετρέλαιο στον χρυσό

Οι πολιτικές της ενδυνάμωσης (tamkeen) μαζί με την άνθηση του πετρελαίου τροφοδότησε ένα κυριαρχούμενο από τους ισλαμιστές βαθύ κράτος. Στον τρέχοντα πόλεμο όμως, είναι η εξόρυξη χρυσού για εξαγωγές που τροφοδοτεί την παράλληλη πολιτοφυλακή του Hemedti και γενικεύει την πολιτική βία. Μετά την απώλεια των εσόδων από το πετρέλαιο και την απόσχιση του νότιου Σουδάν το 2011 ο Al-Bashir στράφηκε στο χρυσό για να στηρίξει τα αποδυναμωμένα και πατροναρισμένα δίκτυα. Ανάμεσα στο 2012 και το 2017 η παραγωγή χρυσού αυξήθηκε κατά 141%. Το 2018, ένα χρόνο πριν την επανάσταση, η χώρα ήταν ο 12ος παραγωγός παγκοσμίως.

Αντίθετα με το πετρέλαιο, τα οφέλη αυτής της νέας χρήσης του χρυσού μοιράστηκαν με ένα πολύ περισσότερο αποκεντρωμένο τρόπο. Οι περισσότερες εξαγωγές χρυσού διακινούνται παράνομα κυρίως προς τις αγορές των Ενωμένων Αραβικών Εμιράτων. Ο κύριος όγκος της αξίας του χρυσού έτσι διαφεύγει από την χτυπημένη επίσημη οικονομία, η οποία δεν μπορεί να έχει έτσι έσοδα και ούτε βέβαια να τα κατανείμει στους αστικούς πληθυσμούς.

Μια πρόσφατη έρευνα βρήκε ότι το χάσμα μεταξύ των αναφερόμενων εξαγωγών χρυσού του Σουδάν και των εισαγωγών που καταγράφηκαν από τους εμπορικούς εταίρους ήταν 4,1 δισεκατομμύρια δολάρια. Η απόκλιση υποδηλώνει ότι το αστρονομικό 47,7% των εσόδων από χρυσό του Σουδάν καταλήγει σε ιδιώτες. Ενώ ο στρατός και οι ισλαμιστές που κυριαρχούσαν στο σύστημα Ασφαλείας μάχονται για τον έλεγχο εταιρειών που εμπλέκονται με το πετρέλαιο, το αραβικό κόμη, το σουσάμι, τα όπλα, τα καύσιμα, το σιτάρι, τις τηλεπικοινωνίες και τις τράπεζες, ο Hemedti μονοπωλεί τον χρυσό και σε λιγότερο έκταση την κτηνοτροφία και τις κτηματομεσιτικές πωλήσεις (real estate). Η βία, η βάση του πολέμου, σχετίζεται άμεσα με τον προσωπικό του πλούτο, τον οποίο συγκέντρωσε, σε μεγάλο βαθμό, από τη συμμετοχή του στο παράνομο εμπόριο χρυσού.

Το 2015 μια αναφορά κυκλοφόρησε από το Συμβούλιο Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών ότι οι δυνάμεις του κέρδισαν 54 εκατομμύρια \$

το χρόνο από τον έλεγχο του χρυσωρυχείου του Τζεμπέλ κι ότι αυτό το έσοδο του έδωσε τη δυνατότητα να στρατολογήει φτωχούς και άνεργους νέους από το Σαχέλ στο RSF από τη Λιβύη, το Τσαντ, το Μαλί και το Νίγηρα οι οποίοι είναι οι κύριοι υπεύθυνοι της βίας στο Νταρφούρ, το Χαρτούμ και το κεντρικό Σουδάν. Πρόκειται για 40000 παραστρατιωτικούς. Η ανάδειξη του χρυσού σαν το πιο προσοδοφόρο αγαθό του Σουδάν βοηθάει στο να εξηγήσουμε την αποκεντρωμένη φύση του πολέμου και τα υψηλά επίπεδα βίας που επιβάλλει η πολιτοφυλακή του RSF, ειδικότερα στις πλούσιες σε χρυσό περιοχές του Νταρφούρ και του Κορντοφάν.

Τροφοδοτώντας έναν πόλεμο μέσω αντιπροσώπων

Ενώ η αρχική δυναμική που οδηγεί τον πόλεμο στο Σουδάν είναι εσωτερική, δυνάμεις πιο μακρινές παίζουν ρόλους αρχηγικούς. Ανάμεσα τους είναι οι χώρες του Κόλπου, ιδιαίτερα η Σαουδική Αραβία και τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα. Εδώ επίσης η ανάδειξη του χρυσού σαν το πιο επικερδές αγαθό είναι σημαντική. Αντίθετα από το πετρέλαιο ο χρυσός είναι η πηγή που κινητοποιεί εξωτερικούς παράγοντες όπως τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα να παρέμβουν στο πλευρό του RSF, χωρίς να δίνουν καμία σημασία στην συνέπειες της βίας ενάντια στους πολίτες. Πέρα από το παράνομο εμπόριο χρυσού, ο Hemedti επωφελήθηκε επίσης από τα περιφερειακά συμφέροντα και τις ανησυχίες των χωρών του Κόλπου για την Ερυθρά Θάλασσα. Η Σαουδική Αραβία και τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα ανησυχούν εδώ και καιρό για την περικύκλωση του Ιράν μέσω των στενών του Ορμούζ και του Μπαμπ ελ-Μαντέμπ. Αυτές οι ανησυχίες ενισχύθηκαν από την υποστήριξη του Ιράν στο κίνημα των Χούτι στην Υεμένη, η οποία οδήγησε σε στρατιωτική επέμβαση από μια συμμαχία καθοδηγούμενη από τη Σαουδική Αραβία το 2015. Ο Hemedti έλαβε εκατομμύρια δολάρια τόσο από τη Σαουδική Αραβία όσο και από τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα επειδή έστειλε τις πολιτοφυλακές του να πολεμήσουν στον πόλεμο. Ενώ η πλειονότητα των στρατιωτών των RSF έχουν επιστρέψει από την Υεμένη, η πρόσφατη κλιμάκωση της βίας στην Ερυθρά Θάλασσα, λόγω των επιθέσεων των Χούτι σε εμπορικά πλοία, ως απάντηση στον πόλεμο του Ισραήλ στη Γάζα, έχει τροφοδοτήσει τις ανησυχίες ειδικά της Σαουδικής Αραβίας. Το Ριάντ, μαζί με τις Ηνωμένες Πολιτείες, έχει πρωτοστατήσει στην προσπάθεια να μεσολαβήσει για μια συμφωνία κατάπαυσης του πυρός μεταξύ των δύο αντιμαχόμενων μερών με στόχο να διατηρήσει μια ισχυρή συμμαχία με όποιο μεταπολεμικό καθεστώς

αναδυθεί στο Χαρτούμ.

Τόσο η Σαουδική Αραβία όσο και τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα έχουν δημιουργήσει με επιτυχία στρατιωτικές βάσεις στη χερσόνησο της Σομαλίας – η Σαουδική Αραβία στο Τζιμπουτί και Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα στην Ερυθραία. Τα ΗΑΕ επιδιώκουν επίσης να δημιουργήσουν παρόμοιες εγκαταστάσεις στη βόρεια Σομαλία. Αλλά ο ανταγωνισμός για την επιρροή στην περιοχή της Ερυθράς Θάλασσας δεν περιορίζεται σε αυτά τα κράτη. Το Κατάρ, η Τουρκία και η Ρωσία έχουν αυξήσει τη δέσμευσή τους στην περιοχή και έχουν πάρει πρωτοβουλίες για την δημιουργία στρατιωτικών βάσεων στα ανοιχτά της Ερυθράς Θάλασσας του Σουδάν.

Αν και εν μέρει στρατηγικό, το ενδιαφέρον των κρατών του Κόλπου για το Σουδάν πηγάζει επίσης από μακροπρόθεσμους οικονομικούς στόχους. Βλέπουν τις επενδύσεις στην Αφρική ως ένα μέσο διαφοροποίησης των οικονομιών τους και επιθυμούν να επεκτείνουν το εμπόριο στην πλούσια σε πόρους ήπειρο, στην οποία το Σουδάν αποτελεί πύλη. Τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα επιδίωξαν δυναμικά ένα έργο ανάπτυξης λιμανιού στα ανοιχτά των ακτών της Ερυθράς Θάλασσας του Σουδάν. Το 2022, αναφέρθηκε ότι το Χαρτούμ ανέθεσε επίσημα σύμβαση στα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα για τη διαχείριση μέρους του Port Sudan, στο οποίο τα ΗΑΕ θα επένδυαν 6 δισεκατομμύρια δολάρια.

Οι γεωργικές εκτάσεις του Σουδάν είναι επίσης ζωτικής σημασίας για να βοηθήσουν τα κράτη του Κόλπου να ανταποκριθούν στην αυξανόμενη ζήτηση των εισαγωγών τροφίμων. Στη γεωργική καρδιά του Σουδάν, τη Γκεζίρα, για παράδειγμα, οι επενδύσεις από χώρες του Κόλπου (συνολικού ύψους περίπου 8 δισεκατομμυρίων δολαρίων) διευκολύνθηκαν από νεοφιλελεύθερες πολιτικές που βύθισαν τους μικρούς αγρότες στο χρέος και αποδεκάτισαν τον αγροτικό τομέα μικρής κλίμακας. Μεγάλο μέρος της γης που μισθώθηκε από επενδυτές του Κόλπου έχει μετατραπεί σε έργα μεγάλης κλίμακας αγροτικών επιχειρήσεων που έχουν κόψει τις διαδρομές βοσκής και έχουν απορροφήσει οικόπεδα που κάποτε χρησιμοποιούνταν για καλλιέργειες τροφοδοτούμενες από τη βροχή. Παρεπιπτόντως, η φτωχοποίηση των Σουδανών αγροτών και των εργατών της υπαίθρου βοήθησε να τροφοδοτηθεί η στρατολόγηση της πολιτοφυλακής των RSF, με μαχητές που προέρχονται από αγροτικούς πληθυσμούς που έχουν πλέον χάσει την ιδιοκτησία τους.

Η Διαρκής Υπόσχεση της Επανάστασης

Σε αντίθεση με άλλους εμφύλιους πολέμους στην ιστορία του Σουδάν, τα αντιμαχόμενα μέρη στο Σουδάν επί του παρόντος δεν έχουν σημαντική νομιμοποίηση στην κοινωνία των πολιτών. Και τα δύο κόμματα διεξάγουν πόλεμο εναντίον του σουδανικού λαού ακριβώς επειδή, στον απόηχο της ευρείας κλίμακας υπέρ της δημοκρατικής επανάστασης του 2018, η σουδανική κοινωνία των πολιτών απέρριψε συντριπτικά ένα μέλλον που κυριαρχείται από αυταρχικούς στρατιωτικούς ηγέτες.

Πράγματι, η επανάσταση του 2018-19 έδειξε ξεκάθαρα, και ο σημερινός καταστροφικός πόλεμος επιβεβαίωσε, ότι οι προοπτικές για ειρήνη και δημοκρατία βρίσκονται στην κοινωνία των πολιτών του Σουδάν που αποτελείται από επαγγελματικές ενώσεις, συνδικάτα και τις οργανώσεις νεολαίας και γυναικών. Ο πόλεμος απλώς επιβεβαίωσε την σημασία αυτών των δικτύων. Ακόμη και τώρα, οι επιτροπές αντίστασης υπό την ηγεσία της νεολαίας, παρά τις διαφορές τους, συμφωνούν ότι η προτεραιότητα είναι να τερματιστεί ο πόλεμος και να αποκατασταθεί η ειρήνη αντιμετωπίζοντας τις βαθύτερες αιτίες των συγκρούσεων στο Σουδάν, όπως σκόπευε η επανάσταση.

Κατά τη διάρκεια ενός καταστροφικού πολέμου και ενόψει των μαζικών εκτοπισμών, ένα κίνημα με επιρροή υπό την ηγεσία της νεολαίας έχει δείξει σημαντική ικανότητα να γεφυρώνει εθνικές, φυλετικές και κοινωνικές διαφορές για δημοκρατικούς στόχους. Ελλείψει επαρκούς διεθνούς βοήθειας, για παράδειγμα, τα κέντρα αντιμετώπισης έκτακτης ανάγκης υπό την ηγεσία των νέων έχουν κινητοποιήσει αμοιβαία βοήθεια σε ολόκληρη τη χώρα.

Εν μέσω της φθίνουσας νομιμότητας των πολιτικών ελίτ στη σουδανική κοινωνία των πολιτών, οι ηγέτες της νεολαίας συνεχίζουν να απολαμβάνουν ισχυρή υποστήριξη από ένα ευρύ φάσμα Σουδανών. Οι ηγέτες του κινήματος νεολαίας, οι γυναικείες οργανώσεις, οι ανεξάρτητοι μελετητές, οι καλλιτέχνες και εκατομμύρια Σουδανοί στη διασπορά είναι σχεδόν ομόφωνοι στην αντιμετώπιση της παρούσας πρόκλησης του πολέμου, εργάζονται προς την κατεύθυνση της ενίσχυσης της κοινωνίας των πολιτών με τρόπους που ανοικοδομούν την εμπιστοσύνη, επιλύουν τις συγκρούσεις και οικοδομούν μια βιώσιμη ειρήνη. Ο Khalid Mustafa Medani είναι αναπληρωτής καθηγητής πολιτικών επιστημών στο Πανεπιστήμιο McGill.

Πηγή:

https://www.amandla.org.za/the-struggle-for-sudan/?fbclid=IwZXh0bgNhZW0CMTAAAR1TJkblzM_XeFIe2LjG5FiqHmC_R1qAK2trFiUdu4ek5MxL

rjohZf3Pu9Y_aem_q0xp94bjLT922JZrz9-mlg